ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ολομέλεια)
της 23ης Μαρτίου 2004 *

Στην υπόθεση C-234/02 P,

Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, εκπροσωπούμενος από τον J. Sant'Anna, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείων,

υποστηριζόμενος από το

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από τους H. Krück και K. Καραμάρκο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τρίτο τμήμα) της 10ης Απριλίου 2002, T-209/00, Lamberts κατά Διαμεσολαβητή (Συλλογή 2002, σ. II-2203), με την οποία ζητείται η μερική αναίρεση της αποφάσεως αυτής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

όπου ο έτερος διάδικος είναι ο:

Frank Lamberts, εκπροσωπούμενος από τον E. Boigelot, avocat, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

ενάγων πρωτοδίκως και υποβαλών ανταίτηση αναιρέσεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ολομέλεια),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans, C. Gulmann (εισηγητή), J. N. Cunha Rodrigues και A. Rosas, προέδρους τμήματος, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric και S. von Bahr, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed,
γραμματέας: M. Múgica Arzamendi, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 13ης Μαΐου 2003,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Ιουλίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Ιουνίου 2002, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής (στο εξής: Διαμεσολαβητής) υπέβαλε, βάσει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 10ης Απριλίου 2002, Τ-209/00, Lamberts κατά Διαμεσολαβητή (Συλλογή 2002, σ. II-2203, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο κήρυξε παραδεκτή την αγωγή αποζημιώσεως που στηριζόταν σε φερόμενη πλημμελή εξέταση καταγγελίας από τον Διαμεσολαβητή.

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 195, παράγραφοι 1, 2 και 3, ΕΚ ορίζει:

«1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει διαμεσολαβητή, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ή των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα σε κράτος μέλος, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων.

Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Εάν ο διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στο διαμεσολαβητή. Ο διαμεσολαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.

Ο διαμεσολαβητής συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

2. [...]

Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει το διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

3. Ο διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κανένα οργανισμό. [...]»

3 Στις 9 Μαρτίου 1994 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε την απόφαση 94/262/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ, σχετικά με το καθεστώς και τους γενικούς όρους ασκήσεως των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή (ΕΕ L 113, σ. 15). Κατ'

εφαρμογήν του άρθρου 14 της αποφάσεως εκείνης, ο Διαμεσολαβητής θέσπισε, στις 16 Οκτωβρίου 1997, εκτελεστικές διατάξεις, οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1998 (στο εξής: εκτελεστικές διατάξεις). Έτσι, η διαδικασία εξετάσεως καταγγελίας που υποβάλλεται στον Διαμεσολαβητή διέπεται από το άρθρο 195, παράγραφος 1, ΕΚ, την απόφαση 94/262 και τις εκτελεστικές διατάξεις.

4 Από το άρθρο 2, παράγραφοι 4, 7 και 8, της αποφάσεως 94/262 και από τα άρθρα 3 και 4, παράγραφοι 1 και 2, των εκτελεστικών διατάξεων προκύπτει στην ουσία ότι ο Διαμεσολαβητής, όταν του έχει υποβληθεί καταγγελία σχετικά με περίπτωση κακοδιαχειρίσεως στο πλαίσιο της δράσεως των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, διεξάγει σχετική έρευνα εκτός αν, για έναν από τους λόγους που αναφέρουν οι διατάξεις αυτές, η καταγγελία αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, ιδίως όταν ο Διαμεσολαβητής δεν βρίσκει επαρκή στοιχεία για να δικαιολογηθεί η διεξαγωγή έρευνας.

5 Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 5, της αποφάσεως 94/262, «ο Διαμεσολαβητής μπορεί να συμβουλεύσει τον καταγγέλλοντα να απευθυνθεί σε άλλη αρχή». Επιπλέον, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 6, της αποφάσεως 94/262, οι καταγγελίες που υποβάλλονται στον Διαμεσολαβητή δεν διακόπτουν τις προθεσμίες για την άσκηση δικαστικής ή διοικητικής προσφυγής.

6 Κατά τα άρθρα 195, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 94/262, ο Διαμεσολαβητής προβαίνει, με δική του πρωτοβουλία ή βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί, στις έρευνες που θεωρεί δικαιολογημένες για να διαλευκανθεί κάθε πιθανή περίπτωση κακοδιοικήσεως.

7 Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 94/262, ο Διαμεσολαβητής ενημερώνει σχετικά το κοινοτικό όργανο ή τον κοινοτικό οργανισμό που αποτελεί αντικείμενο της καταγγελίας ή έρευνας και που μπορεί «να απευθύνει στον Διαμεσολαβητή κάθε χρήσιμη παρατήρηση».

8 Αφού εξετάσει τη γνώμη του πιο πάνω οργάνου ή οργανισμού και τις παρατηρήσεις που τυχόν υπέβαλε ο καταγγέλλων, ο Διαμεσολαβητής δύναται να αποφασίσει είτε να θέσει με αιτιολογημένη απόφαση την υπόθεση στο αρχείο είτε να συνεχίσει την έρευνά του. Ενημερώνει σχετικά τον καταγγέλλοντα και το οικείο όργανο ή οργανισμό, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 5, των εκτελεστικών διατάξεων.

9 Όταν ο Διαμεσολαβητής έχει διαπιστώσει περίπτωση κακοδιοικήσεως στο πλαίσιο της δράσεως κοινοτικού οργάνου ή οργανισμού, αναζητεί, όπως προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 5, της αποφάσεως 94/262, «[σ]το μέτρο του δυνατού [...], από κοινού με το ενδιαφερόμενο θεσμικό όργανο ή οργανισμό, λύση ικανή να εξαλείψει [την περίπτωση κακοδιοικήσεως] και να ικανοποιήσει τον καταγγέλλοντα».

10 Εν προκειμένω, το άρθρο 6 των εκτελεστικών διατάξεων, το οποίο επιγράφεται «Συναινετική λύση», ορίζει, στην παράγραφό του 1, ότι ο Διαμεσολαβητής «συνεργάζεται στο μέτρο του δυνατού με το οικείο κοινοτικό όργανο για την εξεύρεση συναινετικής λύσεως, με την οποία εξαλείφεται η περίπτωση κακής διοικήσεως και παρέχεται ικανοποίηση στον πολίτη». Ο Διαμεσολαβητής, αν εκτιμά ότι η συνεργασία αυτή κατέληξε σε αποτέλεσμα, θέτει την υπόθεση στο αρχείο με αιτιολογημένη απόφαση και ενημερώνει σχετικά τον ενδιαφερόμενο πολίτη και το οικείο κοινοτικό όργανο. Απεναντίας, σύμφωνα με την παράγραφο 3 της ίδιας διατάξεως, «αν ο Διαμεσολαβητής εκτιμά ότι δεν είναι δυνατή η εξεύρεση συναινετικής λύσεως ή ότι η αναζήτηση συναινετικής λύσεως δεν κατέληξε σε αποτέλεσμα, θέτει την υπόθεση στο αρχείο με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία είναι δυνατό να περιλαμβάνει επικριτικά σχόλια, ή συντάσσει έκθεση περιλαμβάνουσα σχέδια συστάσεων».

11 Όσον αφορά τη δυνατότητα διατυπώσεως «επικριτικών σχολίων» υπό την έννοια της τελευταίας διατάξεως, το άρθρο 7, παράγραφος 1, των εκτελεστικών διατάξεων ορίζει ότι ο Διαμεσολαβητής διατυπώνει επικριτικά σχόλια αν εκτιμά «ότι δεν είναι πλέον δυνατό για το οικείο κοινοτικό όργανο να θεραπεύσει την περίπτωση κακής διοικήσεως» και «ότι η περίπτωση κακής διοικήσεως δεν έχει γενικές επιπτώσεις».

Το ιστορικό της διαφοράς

12 Από τις σκέψεις 16 έως 36 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι το ιστορικό της διαφοράς έχει στην ουσία ως ακολούθως.

13 Ο F. Lamberts έλαβε μέρος σε εσωτερικό διαγωνισμό που η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων οργάνωσε για τη μονιμοποίηση εκτάκτων υπαλλήλων της κατηγορίας Α. Ο F. Lamberts απέτυχε στην προφορική δοκιμασία και καταλογίζει την αποτυχία αυτή στο γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας αυτής, βρισκόταν υπό την επήρεια φαρμάκων που μπόρεσαν να προκαλέσουν κατάσταση κοπώσεως και να μειώσουν την ικανότητά του συγκεντρώσεως. Η σχετική φαρμακευτική αγωγή τού είχε συνταγογραφηθεί κατόπιν ατυχήματος που είχε λάβει χώρα μερικές εβδομάδες πριν από την προφορική δοκιμασία. Υπογράμμισε ότι δεν ζήτησε την αναβολή της προφορικής του δοκιμασίας λόγω μιας ρήτρας που περιεχόταν στην πρόσκληση συμμετοχής στην προφορική δοκιμασία. Κατά τη ρήτρα αυτή, «η οργάνωση των δοκιμασιών δεν επιτρέπει την αλλαγή του ωραρίου το οποίο [...] έχει υποδειχθεί».

14 Αφού ζήτησε χωρίς αποτέλεσμα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής να επανεξεταστεί η περίπτωσή του, υπέβαλε καταγγελία στον Διαμεσολαβητή.

15 Μετά από εξέταση της καταγγελίας αυτής, ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε στον F. Lamberts, στις 21 Οκτωβρίου 1999, την απόφασή του επί της εν λόγω καταγγελίας. Στην απόφαση αυτή, ο Διαμεσολαβητής εξέθεσε ότι από έρευνά του προέκυψε ότι, στην πράξη, η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να λαμβάνει υπόψη εξαιρετικές περιστάσεις που εμποδίζουν έναν υποψήφιο να παρουσιαστεί την ημερομηνία που καθορίζεται σε πρόσκληση συμμετοχής σε προφορική δοκιμασία. Ο Διαμεσολαβητής προσέθεσε ότι, για λόγους χρηστής διοικήσεως, η Επιτροπή πρέπει να προσθέτει τέτοια ρήτρα στις έγγραφες προσκλήσεις συμμετοχής σε προφορικές εξετάσεις, έτσι ώστε οι υποψήφιοι να ενημερώνονται για τη δυνατότητα αυτή.

16 Ωστόσο, όσον αφορά το γεγονός ότι, εν προκειμένω, το κοινοτικό όργανο δεν παρέσχε στον καταγγέλλοντα τη δυνατότητα να υποβληθεί για δεύτερη φορά σε προφορική δοκιμασία, ο Διαμεσολαβητής επισήμανε ειδικότερα, στα σημεία 2.2 και 2.3 της αποφάσεώς του, ότι ένας διαγωνισμός «πρέπει να διοργανώνεται τηρουμένης της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως των υποψηφίων. Η παραβίαση της αρχής αυτής μπορεί να συνεπάγεται την ακύρωση του διαγωνισμού. Αυτό μπορεί να έχει σημαντικό οικονομικό και διοικητικό κόστος. Από τη γνώμη της Επιτροπής προκύπτει ότι αυτή έκρινε ότι δεν ήταν σε θέση να παράσχει τη δυνατότητα σε υποψήφιο να λάβει για δεύτερη φορά μέρος σε προφορική εξέταση. Ο Διαμεσολαβητής επισημαίνει ότι ουδέν στοιχείο της υποθέσεως επιτρέπει το συμπέρασμα ότι η απόφαση της Επιτροπής να μην επιτρέψει στον υποψήφιο να λάβει εκ νέου μέρος στην προφορική εξέταση ελήφθη κατά παράβαση κάποιου κανόνα ή κάποιας αρχής που δεσμεύει την Επιτροπή». Για τους λόγους αυτούς, ο Διαμεσολαβητής εκτίμησε ότι, εν προκειμένω, «δεν συντρέχει περίπτωση κακής διοικήσεως».

17 Εν κατακλείδι, ο Διαμεσολαβητής διατύπωσε επικριτικά σχόλια όσον αφορά γενικά τη διοικητική πρακτική της Επιτροπής. Με τα σχόλια αυτά, επανέλαβε την εκτίμηση ότι, για λόγους χρηστής διοικήσεως, στο μέλλον η Επιτροπή θα πρέπει γενικά να προσθέτει μια ειδική ρήτρα στις έγγραφες προσκλήσεις συμμετοχής σε προφορικές εξετάσεις, με την οποία να ενημερώνονται οι υποψήφιοι ότι η καθοριζόμενη ημερομηνία μπορεί να αλλάξει σε εξαιρετικές περιστάσεις. Ωστόσο, όσον αφορά την καταγγελία του F. Lamberts, ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, εφόσον «αυτή η πλευρά της υποθέσεως αναφέρεται σε διαδικασίες σχετικές με συγκεκριμένα περιστατικά του παρελθόντος, δεν συντρέχει λόγος να αναζητηθεί συναινετική λύση». Επίσης, ο Διαμεσολαβητής έθεσε την υπόθεση στο αρχείο.

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

18 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 9 Αυγούστου 2000, ο F. Lamberts άσκησε αγωγή κατά του Διαμεσολαβητή και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με αντικείμενο την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και τη χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που του προκάλεσε η αντιμετώπιση της καταγγελίας του από τον Διαμεσολαβητή. Ο Διαμεσολαβητής και το Κοινοβούλιο ζήτησαν να απορριφθεί η αγωγή ως απαράδεκτη.

19 Με διάταξη της 22ας Φεβρουαρίου 2001, το Πρωτοδικείο απέρριψε ως απαράδεκτη την αγωγή κατά το μέρος που στρεφόταν κατά του Κοινοβουλίου (Τ-209/00, Lamberts κατά Διαμεσολαβητή και Κοινοβουλίου, Συλλογή 2001, σ. II-765). Με διάταξη της ίδιας ημέρας, αποφάσισε να εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε ο Διαμεσολαβητής. Ο Διαμεσολαβητής ζήτησε επικουρικώς να απορριφθεί η αγωγή ως αβάσιμη.

20 Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο εξέτασε πρώτα το παραδεκτό της αγωγής κατά του Διαμεσολαβητή. Στις σκέψεις 48 έως 52 της αποφάσεως εκείνης, το Πρωτοδικείο παρέθεσε τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία, βάσει των άρθρων 235 ΕΚ και 288 ΕΚ, δύναται να ασκηθεί αγωγή κατά κάθε οργάνου της Κοινότητας προκειμένου να στοιχειοθετηθεί εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας και να αποκατασταθεί η ζημία που προκλήθηκε από το όργανο αυτό στο πλαίσιο της ασκήσεως των αρμοδιοτήτων του. Συνήγαγε ότι είναι αρμόδιο να εκδικάσει αγωγή αποζημιώσεως κατά του Διαμεσολαβητή.

21 Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι:

«[...] η απόφαση 94/262 αναθέτει στον Διαμεσολαβητή όχι μόνον το καθήκον να διαπιστώνει και να προσπαθεί να εξαλείψει τις περιπτώσεις κακής διοικήσεως υπέρ του γενικού συμφέροντος, αλλά επίσης το καθήκον να επιδιώκει, στο μέτρο του δυνατού, την εξεύρεση λύσεως σύμφωνα με το ειδικό συμφέρον του οικείου πολίτη. Είναι βεβαίως ακριβές ότι ο Διαμεσολαβητής διαθέτει, όπως υπογραμμίζει ο ίδιος, ευρύτατη εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά το βάσιμο των καταγγελιών καθώς και τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί σε αυτές και ότι, στο πλαίσιο αυτό, ουδεμία υποχρέωση επιτεύξεως αποτελέσματος υπέχει. Έστω και αν ο έλεγχος του κοινοτικού δικαστή πρέπει κατά συνέπεια να είναι περιορισμένος, επισημαίνεται εντούτοις ότι δεν είναι δυνατόν να αποκλεισθεί η υπόθεση ένας πολίτης, υπό εντελώς εξαιρετικές συνθήκες, να μπορεί να αποδείξει ότι ο Διαμεσολαβητής υπέπεσε σε προφανές σφάλμα κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ικανό να προξενήσει ζημία στον οικείο πολίτη.»

22 Στις σκέψεις 58 και 59 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε:

«58 [...] η επιχειρηματολογία του Διαμεσολαβητή που αντλείται από τον μη δεσμευτικό χαρακτήρα των πράξεων που μπορεί να λάβει κατά το πέρας των ερευνών του δεν είναι επίσης δυνατό να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αγωγή αποζημιώσεως εισήχθη με τη Συνθήκη ως αυτοτελές ένδικο βοήθημα, με ιδιαίτερη λειτουργία στο πλαίσιο του συστήματος παροχής έννομης προστασίας, και υποκείμενο σε προϋποθέσεις ασκήσεως οι οποίες τέθηκαν ενόψει του ειδικού σκοπού του [...]. Ενώ σκοπός της προσφυγής ακυρώσεως και της προσφυγής κατά παραλείψεως είναι η κύρωση του παράνομου χαρακτήρα μιας νομικώς δεσμευτικής πράξεως ή της απουσίας τέτοιας πράξεως, η αγωγή αποζημιώσεως έχει ως αντικείμενο την αίτηση αποκαταστάσεως ζημίας απορρέουσας από μια πράξη, είτε αυτή είναι νομικώς δεσμευτική είτε όχι, ή από μια συμπεριφορά που μπορεί να καταλογισθεί σε κοινοτικό όργανο ή οργανισμό [...].

59 Εν προκειμένω, ο ενάγων προσάπτει στον Διαμεσολαβητή ότι επέδειξε εσφαλμένη συμπεριφορά κατά την εξέταση της καταγγελίας του. Δεν είναι επομένως δυνατό να αποκλεισθεί η πιθανότητα τέτοια συμπεριφορά να προσβάλλει ενδεχομένως το δικαίωμα, που η Συνθήκη και η απόφαση 94/262 παρέχουν στους πολίτες, να αναζητεί ο Διαμεσολαβητής εξωδικαστική λύση σε μια περίπτωση κακής διοικήσεως που τους θίγει, και να τους προξενεί ενδεχομένως βλάβη.»

23 Το Πρωτοδικείο απέρριψε την αγωγή ως αβάσιμη, καθόσον ο F. Lamberts δεν απέδειξε ότι ο Διαμεσολαβητής υπέπεσε σε υπηρεσιακά πταίσματα κατά την εξέταση της καταγγελίας του.

24 Όσον αφορά τους ισχυρισμούς που έχουν σημασία στο πλαίσιο της παρούσας αιτήσεως αναιρέσεως, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτουν τα ακόλουθα.

25 Πρώτον, ο F. Lamberts προσήψε στον Διαμεσολαβητή ότι δεν επέσυρε την προσοχή του σχετικά με τη δυνατότητα ασκήσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγής ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ένα μέλος του προσωπικού των Κοινοτήτων τεκμαίρεται ότι γνωρίζει τα της ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου. Ο Διαμεσολαβητής δύναται να συμβουλεύσει επί του σημείου αυτού έναν ιδιώτη, αλλά ουδεμία διάταξη του κοινοτικού δικαίου τον υποχρεώνει προς τούτο.

26 Δεύτερον, ο F. Lamberts προέβαλε κατά του Διαμεσολαβητή την αιτίαση ότι δεν επέδειξε αμεροληψία και αντικειμενικότητα κατά την εξέταση της καταγγελίας του, καθόσον ο Διαμεσολαβητής έλαβε υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, ενώ η γνώμη αυτή η οποία είχε συνταγεί στα αγγλικά, γλώσσα στην οποία ο F. Lamberts είχε υποβάλει την καταγγελία του, είχε υποβληθεί μετά την προθεσμία που είχε τάξει ο Διαμεσολαβητής. Επιπλέον, το αγγλικό κείμενο της γνώμης αυτής δεν αντιστοιχεί με το γαλλικό κείμενο που είχε διαβιβαστεί αρχικώς. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο σημείωσε ότι η προθεσμία που ο Διαμεσολαβητής έταξε στο κοινοτικό όργανο για να υποβάλει τη γνώμη του δεν είναι αποκλειστική προθεσμία και ότι οι γλωσσικές αποδόσεις δεν είναι διαφορετικές όσον αφορά τα στοιχεία που είχαν σημασία για να εξετάσει ο Διαμεσολαβητής την καταγγελία που του είχε υποβληθεί.

27 Τρίτον, ο F. Lamberts υποστήριξε ότι ο Διαμεσολαβητής είχε υποχρέωση να χρησιμοποιήσει ορισμένα μέσα ώστε να βρεθεί συναινετική λύση που να ικανοποιεί τον πολίτη. Το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι ο Διαμεσολαβητής έχει συναφώς ευρύτατη διακριτική ευχέρεια. Κατά συνέπεια, εξωσυμβατική ευθύνη του Διαμεσολαβητή δύναται να στοιχειοθετηθεί μόνον αν ο Διαμεσολαβητής κατά τρόπο κατάφωρο και πρόδηλο παρέβλεψε τις υποχρεώσεις που έχει στο πλαίσιο αυτό. Κατ' αρχήν, ο Διαμεσολαβητής δεν δύναται να περιοριστεί να διαβιβάσει στον ενδιαφερόμενο πολίτη τις γνώμες του κοινοτικού οργάνου. Πάντως, εν προκειμένω, ο Διαμεσολαβητής εξέτασε το βάσιμο της απόψεως της Επιτροπής και χωρίς να υποπέσει σε σφάλμα συνήγαγε, στην απόφασή του, ότι δεν μπορούσε να φέρει αποτέλεσμα η αναζήτηση συναινετικής λύσεως που να ικανοποιεί τον F. Lamberts.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

28 Με την αίτησή του αναιρέσεως, ο Διαμεσολαβητής ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που κηρύσσει παραδεκτή την αγωγή αποζημιώσεως·

— να κηρύξει την πιο πάνω αγωγή απαράδεκτη.

29 Ο F. Lamberts κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου υπόμνημα αντικρούσεως. Ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά το βάσιμο της αγωγής και, επομένως:

— κυρίως:

— να υποχρεώσει τον Διαμεσολαβητή να του καταβάλει το ποσό των 2 468 787 ευρώ για αποκατάσταση υλικής ζημίας και το ποσό των

124 000 ευρώ για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, πλέον νομίμων τόκων μέχρι την ολοσχερή εξόφληση,

— να καταδικάσει τον Διαμεσολαβητή στα δικαστικά έξοδα,

— επικουρικώς:

— να υποχρεώσει τον Διαμεσολαβητή να του καταβάλει το ποσό των 1 234 394 ευρώ για αποκατάσταση υλικής ζημίας και το ποσό των 124 000 ευρώ για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, πλέον νομίμων τόκων μέχρι την ολοσχερή εξόφληση,

— να καταδικάσει τον Διαμεσολαβητή στα δικαστικά έξοδα.

30 Το Κοινοβούλιο κατέθεσε υπόμνημα παρεμβάσεως υπέρ του Διαμεσολαβητή.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

31 Το άρθρο 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου ορίζει ότι ενώπιον του Δικαστηρίου δύναται να υποβληθεί αίτηση αναιρέσεως μεταξύ άλλων κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου οι οποίες επιλύουν ένα παρεμπίπτον ζήτημα σχετικά με ένσταση αναρμοδιότητας ή απαραδέκτου και ότι η πιο πάνω αίτηση αναιρέσεως δύναται να υποβληθεί από όποιον διάδικο ηττήθηκε εν όλω ή εν μέρει.

32 Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο πρώτα απέρριψε την ένσταση απαραδέκτου που ο Διαμεσολαβητής είχε προβάλει κατά της αγωγής του F. Lamberts και μετά απέρριψε την αγωγή του τελευταίου ως αβάσιμη.

33 Επομένως, εφόσον ο Διαμεσολαβητής ηττήθηκε εν μέρει, είναι παραδεκτή η αίτησή του αναιρέσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου κατά το μέρος που το Πρωτοδικείο απέρριψε την ένστασή του απαραδέκτου (βλ., στο ίδιο πνεύμα, τις αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-73/97 P, Γαλλία κατά Comafrica κ.λπ., Συλλογή 1999, σ. I-185, και της 26ης Φεβρουαρίου 2002, C-23/00 P, Συμβούλιο κατά Boehringer, Συλλογή 2002, σ. I-1873, σκέψη 50).

34 Στη συνέχεια, πρέπει να επισημανθεί ότι ο Διαμεσολαβητής δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι είναι αρμόδιο, κατά τα άρθρα 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, να εκδικάζει αγωγές αποζημιώσεως που στρέφονται κατά του Διαμεσολαβητή ως οργάνου της Κοινότητας.

35 Συγκεκριμένα, ο Διαμεσολαβητής αναγνωρίζει ότι, κατ' αρχήν, ένας πολίτης δύναται να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από τυχόν πταισματική συμπεριφορά του Διαμεσολαβητή, και συγκεκριμένα από πράξεις χωριστές από τη διαδικασία έρευνας, στις οποίες ο Διαμεσολαβητής προέβη κατά παράβαση των καθηκόντων που του επιβάλλουν η Συνθήκη και το καθεστώς του και οι οποίες προσέβαλαν δικαιώματα του πολίτη, όπως το δικαίωμα να μείνουν εμπιστευτικές ορισμένες πληροφορίες.

36 Απεναντίας, θεωρεί αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο να ασκηθεί κατ' αυτού αγωγή αποζημιώσεως σε περιστάσεις όπως αυτές της παρούσας υποθέσεως, καθόσον η αγωγή αυτή σκοπό έχει να ελεγχθούν η νομιμότητα της διαδικασίας έρευνας που κίνησε ο Διαμεσολαβητής και η νομιμότητα της αποφάσεώς του να περατώσει τη διαδικασία αυτή. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Πρωτοδικείο παρέβλεψε τα όρια του δικαστικού ελέγχου της δραστηριότητας του Διαμεσολαβητή.

37 Ο Διαμεσολαβητής διατυπώνει έναν μοναδικό λόγο αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο, αφενός, παρέβη το κοινοτικό δίκαιο, και ειδικότερα το άρθρο 195 ΕΚ και την απόφαση 94/262, και, αφετέρου, παρέβλεψε ή παρερμήνευσε τη δική του νομολογία καθώς και αυτήν του Δικαστηρίου.

38 Ο λόγος αυτός αναιρέσεως έχει τρία σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του λόγου αναιρέσεως

Παρουσίαση και επιχειρηματολογία

39 Με το πρώτο σκέλος του λόγου του αναιρέσεως, ο Διαμεσολαβητής, υποστηριζόμενος από το Κοινοβούλιο, προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι άσκησε δικαστικό έλεγχο επί της νομιμότητας της διαδικασίας έρευνας και της αποφάσεως να περατωθεί η διαδικασία αυτή, ενώ, βάσει των διατάξεων που διέπουν την άσκηση των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή και την ευθύνη του, ο έλεγχος αυτός ανατίθεται στο Κοινοβούλιο.

40 Εν προκειμένω, στηρίζεται στα άρθρα 195 ΕΚ και 3, παράγραφοι 7 και 8, της αποφάσεως 94/262, κατά τα οποία ο Διαμεσολαβητής πρέπει να υποβάλλει στο Κοινοβούλιο ειδικές εκθέσεις και ετήσια έκθεση σχετικά με τη δραστηριότητά του. Σημειώνει, στην ουσία, ότι οι εκθέσεις αυτές αναλύονται από το Κοινοβούλιο και γίνονται το αντικείμενο ψηφίσματος. Υπογραμμίζει ότι στην ετήσια έκθεση για το 1999, η οποία υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο τον Απρίλιο του 2000, γίνεται μνεία της έρευνας στην οποία ο Διαμεσολαβητής προέβη σχετικά με την καταγγελία του F. Lamberts. Το Κοινοβούλιο, αφού ανέλυσε την έκθεση αυτή, κατήρτισε δική του έκθεση, την οποία ενέκρινε τον Ιούλιο του 2000. Δεχόμενο να εξετάσει επί της ουσίας μια υπόθεση όπου ο F. Lamberts αμφισβητούσε τόσο τον τρόπο με τον οποίο ο Διαμεσολαβητής αντιμετώπισε την καταγγελία του όσο και τα πορίσματα στα οποία κατέληξε ο Διαμεσολα-

βητής, το Πρωτοδικείο κακώς ήλεγξε τη νομμότητα της διαδικασίας έρευνας, που κινήθηκε από τον Διαμεσολαβητή, και των πορισμάτων του, πράγμα που επικαλύπτει τον έλεγχο ο οποίος βάσει της Συνθήκης είναι έργο του Κοινοβουλίου και είχε ήδη γίνει.

41 Επιπλέον, ο Διαμεσολαβητής υποστηρίζει ότι τα άρθρα 195, παράγραφος 2, ΕΚ και 8 της αποφάσεως 94/262 προβλέπουν μια ειδική διαδικασία για την περίπτωση που ο Διαμεσολαβητής υποπέσει σε βαρύ παράπτωμα ή σε διάφορα παραπτώματα με αποτέλεσμα να αμφισβητηθεί η ικανότητά του να εκτελέσει τα καθήκοντά του. Στην περίπτωση αυτή, κατόπιν αιτήσεως του Κοινοβουλίου, το Δικαστήριο δύναται να απαλλάξει τον Διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του. Αν ο F. Lamberts θεωρούσε ότι ο Διαμεσολαβητής δεν αντιμετώπισε σωστά την καταγγελία του, θα έπρεπε να προσφύγει στο Κοινοβούλιο και όχι στο Πρωτοδικείο στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως.

42 Ο Διαμεσολαβητής και το Κοινοβούλιο προσθέτουν ότι οι ερμηνείες επί των οποίων το Πρωτοδικείο στηρίχθηκε για να κηρύξει παραδεκτή αγωγή για την αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε από τον Διαμεσολαβητή δύνανται να θίξουν την ισορροπία μεταξύ του Διαμεσολαβητή και των άλλων κοινοτικών οργάνων και να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία του που προβλέπεται από το άρθρο 195, παράγραφος 3, ΕΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

43 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα όταν εκτίμησε ότι ο δικαστικός έλεγχος των δραστηριοτήτων του Διαμεσολαβητή δεν αποκλείεται από τις ελεγκτικές εξουσίες που το Κοινοβούλιο έχει σχετικά με τον Διαμεσολαβητή.

44 Συγκεκριμένα, αφενός, η υποχρέωση του Διαμεσολαβητή να υποβάλει έκθεση στο Κοινοβούλιο δεν μπορεί να θεωρηθεί έλεγχος, από το Κοινοβούλιο, της ορθής εκτελέσεως από τον Διαμεσολαβητή των καθηκόντων του σχετικά με την εξέταση των καταγγελιών των πολιτών.

45 Αφετέρου, η διαδικασία απαλλαγής του Διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του συνεπάγεται συνολική εκτίμηση της δραστηριότητάς του και όχι έλεγχο, από το Κοινοβούλιο, της εκτελέσεως από τον Διαμεσολαβητή των καθηκόντων του κατά την εξέταση μιας καταγγελίας ενός πολίτη.

46 Ούτως ή άλλως, οι εξουσίες που το Κοινοβούλιο έχει έναντι του Διαμεσολαβητή δεν είναι συγγενείς με την εξουσία δικαστικού ελέγχου.

47 Κατά συνέπεια, ο δικαστικός έλεγχος της δραστηριότητας του Διαμεσολαβητή δεν επικαλύπτει τον έλεγχο που ασκεί το Κοινοβούλιο.

48 Όσον αφορά τον φερόμενο κίνδυνο ότι ο δικαστικός έλεγχος της δραστηριότητας του Διαμεσολαβητή θα θέσει υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία του, η αναγνώριση ευθύνης λόγω ζημίας που προκλήθηκε από τη δραστηριότητα του Διαμεσολαβητή δεν αφορά την ατομική ευθύνη του Διαμεσολαβητή αλλά αυτήν της Κοινότητας. Πάντως, δεν προκύπτει ότι η δυνατότητα να στοιχειοθετηθεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ευθύνη της Κοινότητας λόγω αντίθετης προς το κοινοτικό δίκαιο συμπεριφοράς του Διαμεσολαβητή κατά την άσκηση των καθηκόντων του μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία του Διαμεσολαβητή.

49 Κατά πάγια νομολογία σχετικά με την ευθύνη της Κοινότητας για ζημίες που προκλήθηκαν σε ιδιώτες από παράβαση του κοινοτικού δικαίου καταλογιστέα σε κοινοτικό όργανο ή οργανισμό, δικαίωμα αποζημιώσεως αναγνωρίζεται όταν πληρούνται τρεις προϋποθέσεις, δηλαδή όταν ο κανόνας δικαίου που παραβιάστηκε σκοπό έχει να απονείμει δικαιώματα στους ιδιώτες, όταν η παράβαση είναι κατάφωρη και όταν υφίσταται άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παραβάσεως της υποχρεώσεως που έχει εκείνος που προέβη στη σχετική πράξη και της ζημίας που υπέστησαν οι θιγέντες (βλ. την απόφαση της 10ης Ιουλίου 2003, C-472/00 P, Επιτροπή κατά Fresh Marine, Συλλογή 2003, σ. I-7541, σκέψη 25 και νομολογία που παρατίθεται εκεί). Όσον αφορά τη

δεύτερη προϋπόθεση, το αποφασιστικό κριτήριο για να θεωρηθεί κατάφωρη μια παράβαση του κοινοτικού δικαίου είναι, σε περιστάσεις όπως αυτές της παρούσας υποθέσεως, το κριτήριο αν το σχετικό κοινοτικό όργανο παρέβλεψε κατά τρόπο πρόδηλο και σοβαρό τα όρια της διακριτικής του ευχέρειας (προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Fresh Marine, σκέψη 26).

50 Για να εξεταστεί αν έλαβε χώρα κατάφωρη παράβαση του κοινοτικού δικαίου καθιστώσα δυνατό να στοιχειοθετηθεί εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας λόγω της συμπεριφοράς του Διαμεσολαβητή, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες του λειτουργήματος του τελευταίου. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο Διαμεσολαβητής έχει μόνον υποχρέωση χρησιμοποιήσεως ορισμένων μέσων και ότι έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια.

51 Έτσι, αντιθέτως προς αυτό που υποστηρίζουν ο Διαμεσολαβητής και το Κοινοβούλιο, ο έλεγχος που ασκείται από το δεύτερο επί του πρώτου δεν αποκλείει τον δικαστικό έλεγχο, ο οποίος πρέπει να ασκείται λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του λειτουργήματος του Διαμεσολαβητή.

52 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν παρέβη τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου που διέπουν την άσκηση των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή και τον έλεγχο επί του Διαμεσολαβητή όταν κήρυξε κατ' αρχήν παραδεκτή αγωγή αποζημιώσεως που στηριζόταν στην εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας λόγω φερομένης πλημμελούς αντιμετωπίσεως μιας καταγγελίας από τον Διαμεσολαβητή. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, αφού αναγνώρισε τόσο ότι ο Διαμεσολαβητής έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά το βάσιμο των καταγγελιών και τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί σε αυτές όσο και ότι, στο πλαίσιο αυτό, ο Διαμεσολαβητής δεν έχει καμία υποχρέωση αποτελέσματος, ορθώς έκρινε ότι, ακόμη και αν ο έλεγχος του κοινοτικού δικαστή πρέπει κατά συνέπεια να είναι περιορισμένος, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, σε όλως εξαιρετικές περιστάσεις, ένας πολίτης θα μπορέσει να αποδείξει ότι ο Διαμεσολαβητής παρέβη κατάφωρα το κοινοτικό δίκαιο κατά την άσκηση των καθηκόντων του, με αποτέλεσμα να προκληθεί ζημία στον εν λόγω πολίτη.

53 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους του λόγου αναιρέσεως

Παρουσίαση και επιχειρηματολογία

54 Με το δεύτερο σκέλος του λόγου του αναιρέσεως, ο Διαμεσολαβητής, υποστηριζόμενος από το Κοινοβούλιο, προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε νομικό σφάλμα όταν κήρυξε παραδεκτή μια αγωγή που στην πραγματικότητα σκοπό είχε να θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της διαδικασίας έρευνας και της αποφάσεως περατώσεως της διαδικασίας αυτής ενώ, βάσει της νομολογίας του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου, τα μέσα δικαστικής προστασίας που προβλέπει προς τούτο η Συνθήκη είναι απαράδεκτα όταν πρόκειται για τον Διαμεσολαβητή.

55 Ο Διαμεσολαβητής ισχυρίστηκε ότι οι έρευνες τις οποίες διεξάγει και τα πορίσματα στα οποία καταλήγει, ακόμη και αν αποκαλούνται «αποφάσεις», δεν έχουν άμεσα νομικά αποτελέσματα για τους πολίτες ούτε δεσμευτικό νομικό αποτέλεσμα για το σχετικό κοινοτικό όργανο. Κατά συνέπεια, θεωρεί ότι, ακόμη και αν οι έρευνές του έχουν τυπικά ελαττώματα και στα πορίσματά του έχουν εμφιλοχωρήσει νομικά σφάλματα, σε καμία περίπτωση οι έρευνες και τα πορίσματά του δεν μπορούν να προκαλέσουν ζημία στους καταγγέλλοντες, οι οποίοι ζημιώθηκαν λόγω κακοδιοικήσεως καταλογιστέας σε κοινοτικό όργανο και όχι στον Διαμεσολαβητή.

56 Ο Διαμεσολαβητής προσάπτει επιπλέον στο Πρωτοδικείο ότι, στις σκέψεις 64 έως 85 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, προέβη σε λεπτομερή ανάλυση της έρευνάς του και των πορισμάτων του, όπως θα έπραττε στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, και ότι έτσι προέβη σε πραγματικό έλεγχο νομιμότητας σχετικά με ολόκληρη τη διαδικασία έρευνας και τα πορίσματά του.

57 Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Πρωτοδικείο δεν τήρησε τη διάκριση μεταξύ αφενός, αγωγής αποζημιώσεως και, αφετέρου, προσφυγής ακυρώσεως και προσφυγής κατά παραλείψεως και παρέβλεψε τη δική του νομολογία και αυτή του Δικαστηρίου από τις οποίες προκύπτει ότι οι έρευνες και οι αποφάσεις του Διαμεσολαβητή δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο δικαστικού ελέγχου στο πλαίσιο των δύο αυτών προσφυγών.

58 Ο Διαμεσολαβητής προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι παρά ταύτα κατέστησε δυνατό έναν τέτοιο δικαστικό έλεγχο υπό το κάλυμμα αγωγής αποζημιώσεως και έτσι άνοιξε τον δρόμο για την άσκηση πληθώρας προσφυγών ακυρώσεως, ακόμη και προσφυγών κατά παραλείψεως, εναντίον του Διαμεσολαβητή υπό το κάλυμμα αγωγών αποζημιώσεως. Το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη ότι, στην πραγματικότητα, η αγωγή αποζημιώσεως κατά του Διαμεσολαβητή συνιστά καταστρατήγηση από τον F. Lamberts των μέσων δικαστικής προστασίας που είναι η προσφυγή ακυρώσεως και η προσφυγή κατά παραλείψεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

59 Η αγωγή αποζημιώσεως είναι αυτοτελές μέσο δικαστικής προστασίας, το οποίο έχει ιδιαίτερη λειτουργία στο πλαίσιο του συστήματος των μέσων δικαστικής προστασίας και εξαρτάται από προϋποθέσεις ασκήσεως οι οποίες τέθηκαν με γνώμονα το ειδικό αντικείμενό του (απόφαση της 28ης Απριλίου 1971, 4/69, Lütticke κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 769, σκέψη 6, και διάταξη της 21ης Ιουνίου 1993, C-257/93, Van Parijs κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3335, σκέψη 14). Ενώ σκοπός της προσφυγής ακυρώσεως και της προσφυγής κατά παραλείψεως είναι να επιβληθεί κύρωση λόγω του παράνομου χαρακτήρα μιας νομικώς δεσμευτικής πράξεως ή λόγω της ελλείψεως τέτοιας πράξεως, η αγωγή αποζημιώσεως έχει ως αντικείμενο αίτηση αποκαταστάσεως ζημίας απορρέουσας από παράνομη πράξη ή συμπεριφορά καταλογιστέα σε κοινοτικό όργανο ή οργανισμό (βλ., στο ίδιο πνεύμα, τις αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 1985, 118/83, CMC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2325, σκέψεις 29 έως 31· της 27ης Μαρτίου 1990, C-308/87, Grifoni κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-1203, και της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-4199).

60 Μία από τις προϋποθέσεις του δικαιώματος αποζημιώσεως είναι, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως, η ύπαρξη κατάφωρης παραβάσεως κανόνα δικαίου ο οποίος απονέμει δικαιώματα σε ιδιώτες. Έτσι, όταν πρόκειται για εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, πρέπει να εκτιμηθεί η ζημιογόνος συμπεριφορά για να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη κοινοτικού οργάνου ή οργανισμού.

61 Πράγματι, αν ένα κοινοτικό δικαστήριο δεν μπορούσε να εκτιμήσει τη νομιμότητα της συμπεριφοράς κοινοτικού οργάνου ή οργανισμού, η διαδικασία του άρθρου 235 ΕΚ θα στερούνταν της πρακτικής της αποτελεσματικότητας.

62 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο αγωγής βασιζόμενης στην εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας και έχουσας ως σκοπό την αποκατάσταση ζημίας που φέρεται ότι προκλήθηκε από τον τρόπο που ο Διαμεσολαβητής αντιμετώπισε μια καταγγελία, πρέπει να εκτιμηθεί η νομμότητα της συμπεριφοράς του Διαμεσολαβητή κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

63 Επομένως, για να κρίνει αν έπρεπε να δεχθεί την αγωγή που ασκήθηκε ενώπιόν του, το Πρωτοδικείο δικαίως εξέτασε, στις σκέψεις 64 έως 85 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, αν ο Διαμεσολαβητής υπέπεσε στην κατάφωρη παράβαση του κοινοτικού δικαίου την οποία του προσήπτε ο F. Lamberts και δικαίως ήλεγξε τον τρόπο που ο Διαμεσολαβητής αντιμετώπισε την καταγγελία του F. Lamberts.

64 Εν κατακλείδι, το Πρωτοδικείο όταν κήρυξε παραδεκτή την αγωγή του F. Lamberts δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα σχετικά με την έκταση της αγωγής αποζημιώσεως.

65 Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο.

Επί του τρίτου σκέλους του λόγου αναιρέσεως

Παρουσίαση και επιχειρηματολογία

66 Με το τρίτο σκέλος του λόγου του αναιρέσεως, ο Διαμεσολαβητής, υποστηριζόμενος από το Κοινοβούλιο, προσάπτει στην ουσία στο Πρωτοδικείο ότι παρέβη το κοινοτικό δίκαιο όταν κήρυξε παραδεκτή την αγωγή αποζημιώσεως που ασκήθηκε από τον F. Lamberts κατά του Διαμεσολαβητή, ενώ η αγωγή αυτή σκοπό είχε να αποκατασταθεί η ζημία που προκλήθηκε από τη συμπεριφορά της Επιτροπής. Στην πραγματικότητα, ο F. Lamberts, ο οποίος δεν άσκησε εμπροθέσμως προσφυγή ακυρώσεως των αποφάσεων της Επιτροπής που ελήφθησαν σχετικά με αυτόν, προσπάθησε, υπό το κάλυμμα αγωγής αποζημιώσεως κατά του Διαμεσολαβητή, να καταστρατηγήσει τις δημοσίας τάξεως προθεσμίες που διέπουν την προσφυγή ακυρώσεως προκειμένου να αμφισβητήσει, ενώπιον του κοινοτικού δικαστηρίου, τη νομιμότητα των πιο πάνω αποφάσεων της Επιτροπής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

67 Ο Διαμεσολαβητής σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος για τη συμπεριφορά της Επιτροπής. Η αγωγή για την αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε από τη συμπεριφορά κοινοτικού οργάνου ή οργανισμού πρέπει να στραφεί κατά του πιο πάνω οργάνου ή οργανισμού.

68 Προς στήριξη της αγωγής που άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο F. Lamberts ισχυρίστηκε ότι υπέστη ζημία από πταίσματα και αμέλειες του Διαμεσολαβητή κατά την εξέταση της καταγγελίας του. Συνεπώς, η αγωγή του δεν αφορά την αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε από ζημιογόνο συμπεριφορά της Επιτροπής.

69 Επομένως, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 51 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, με την αγωγή που άσκησε ενώπιόν του, ο F. Lamberts επιδίωκε να του επιδικαστεί αποζημίωση για τη ζημία που θεωρούσε ότι υπέστη από αμέλεια την οποία ο Διαμεσολαβητής επέδειξε κατά την άσκηση των καθηκόντων που του έχει αναθέσει η Συνθήκη ΕΚ.

70 Κατά συνέπεια, το τρίτο σκέλος του λόγου αναιρέσεως που προβάλλει ο Διαμεσολαβητής είναι αβάσιμο.

71 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ανταιτήσεως αναιρέσεως

72 Προς στήριξη της ανταιτήσεώς του αναιρέσεως, ο F. Lamberts προβάλλει δύο λόγους αναιρέσεως.

73 Ο Διαμεσολαβητής και το Κοινοβούλιο υποστηρίζουν ότι η ανταίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

74 Με τον πρώτο λόγο του αναιρέσεως, ο F. Lamberts προβάλλει κατά του Πρωτοδικείου την αιτίαση ότι, μη δεχόμενο κανένα πταίσμα του Διαμεσολαβητή, παρέβη την απόφαση 94/262. Έτσι, το Πρωτοδικείο παρέβη τόσο το άρθρο 2, παράγραφος 5, της αποφάσεως εκείνης, καθόσον δεν επέβαλε στον Διαμεσολαβητή κύρωση για το ότι δεν συμβούλευσε εγκαίρως τον F. Lamberts να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, όσο και το άρθρο 3, παράγραφος 5, της ίδιας αποφάσεως, καθόσον δεν επέβαλε στον Διαμεσολαβητή κύρωση για το ότι δεν αναζήτησε συναινετική λύση που να ικανοποιεί τον F. Lamberts, ενώ ο Διαμεσολαβητής ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο δεν εκτέλεσε την αποστολή που του έχει αναθέσει το Κοινοβούλιο.

Επί του παραδεκτού του λόγου αναιρέσεως

75 Πρέπει να επισημανθεί ότι, όταν ένας αναιρεσείων αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο, τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδίκως μπορούν να εξεταστούν εκ νέου στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως. Συγκεκριμένα, αν ένας αναιρεσείων δεν μπορούσε να στηρίξει την αίτησή του αναιρέσεως σε ισχυρισμούς και επιχειρήματα που ήδη χρησιμοποιήθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, η αναιρετική διαδικασία θα στερούνταν μέρους του νοήματός της (βλ. τη διάταξη της 11ης Νοεμβρίου 2003, C-488/01 P, Martinez κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή, 2003 σ. I-13355, σκέψη 39 και νομολογία που παρατίθεται εκεί).

76 Ωστόσο, από τα άρθρα 225 ΕΚ, 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 112, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να αναφέρει επακριβώς τα επικρινόμενα στοιχεία της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναίρεση καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που με συγκεκριμένο τρόπο στηρίζουν την αίτηση αυτή (βλ. την προαναφερθείσα διάταξη Martinez κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 40 και νομολογία που παρατίθεται εκεί).

77 Δεν ικανοποιεί την απαίτηση αυτή η αίτηση αναιρέσεως η οποία, χωρίς καν να περιέχει επιχειρηματολογία με σκοπό ειδικά να προσδιοριστεί το νομικό σφάλμα που φέρεται ότι έχει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, περιορίζεται να επαναλάβει τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που ήδη προβλήθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου. Συγκεκριμένα, μια τέτοια αίτηση αναιρέσεως αποτελεί στην πραγματικότητα αίτηση απλώς και μόνον επανεξετάσεως της αγωγής που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου, πράγμα που δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου (απόφαση της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 35).

78 Πάντως, εν προκειμένω, με τον πρώτο του λόγο αναιρέσεως, ο F. Lamberts προσδιόρισε ειδικά το νομικό σφάλμα που προσάπτει στο Πρωτοδικείο και όντως επέκρινε την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου στην οποία στηρίχθηκε το Πρωτοδικείο. Συγκεκριμένα, ο λόγος αυτός αναιρέσεως σκοπό έχει να θέσει υπό αμφισβήτηση την κρίση του Πρωτοδικείου σε ένα νομικό ζήτημα που τέθηκε ενώπιόν του, δηλαδή την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου κατά τις οποίες ο Διαμεσολαβητής δύναται να συμβουλεύσει τον καταγγέλλοντα να απευθυνθεί σε άλλη αρχή και οφείλει να προσπαθήσει στο μέτρο του δυνατού να βρει συναινετική λύση.

79 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι παραδεκτός.

Επί του βασίμου του λόγου αναιρέσεως

80 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι διατάξεις που διέπουν την άσκηση των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή, και ειδικότερα το άρθρο 2, παράγραφος 5,

της αποφάσεως 94/262, ουδεμία υποχρέωση επιβάλλουν στον Διαμεσολαβητή να πληροφορήσει τον καταγγέλλοντα για τα άλλα μέσα έννομης προστασίας που του παρέχονται και για τις προθεσμίες για την άσκηση των μέσων δικαστικής προστασίας. Κατά μείζονα λόγο, δεν είναι έργο του Διαμεσολαβητή να συμβουλεύσει τον καταγγέλλοντα να ακολουθήσει οποιαδήποτε δικαστική οδό.

81 Ναι μεν ενδέχεται να συντελέσει στην ευόδωση του έργου που του έχει ανατεθεί από τη Συνθήκη το να πληροφορήσει ο Διαμεσολαβητής τον ενδιαφερόμενο πολίτη για τα μέσα δικαστικής προστασίας που μπορεί να ασκήσει για να προστατεύσει καλύτερα τα συμφέροντά του, πλην όμως το άρθρο 2, παράγραφος 5, της αποφάσεως 94/262 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει δικαίωμα στον καταγγέλλοντα να του υποδειχθεί να ασκήσει ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως του κοινοτικού οργάνου η οποία αποτελεί αντικείμενο της καταγγελίας.

82 Όσον αφορά την αναζήτηση συναινετικής λύσεως στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ του καταγγέλλοντος και του κοινοτικού οργάνου, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 5, της αποφάσεως 94/262, ο Διαμεσολαβητής οφείλει μόνο να συνεργαστεί με το σχετικό κοινοτικό όργανο για την αναζήτηση λύσεως ικανής να εξαλείψει την κακοδιοίκηση και να ικανοποιήσει τον καταγγέλλοντα. Εν προκειμένω, ο Διαμεσολαβητής έχει ευρύτατη διακριτική ευχέρεια. Ειδικότερα, πρέπει να εκτιμήσει αν μπορεί να θεωρηθεί εφικτή η αναζήτηση λύσεως που να ικανοποιεί τον καταγγέλλοντα, διευκρινιζομένου ότι υπάρχουν καταστάσεις όπου η αναζήτηση τέτοιας λύσεως δεν είναι δυνατή, όπως προκύπτει από το άρθρο 6, παράγραφος 3, των εκτελεστικών διατάξεων, οπότε ο Διαμεσολαβητής θέτει με αιτιολογημένη απόφαση την υπόθεση στο αρχείο. Εν πάση περιπτώσει, δεν δύναται να προσαφθεί στον Διαμεσολαβητή ότι δεν εκτέλεσε ορθώς την αποστολή που του έχει ανατεθεί απλώς και μόνον διότι συνήγαγε ότι είναι αδύνατον να βρεθεί συναινετική λύση που να ικανοποιεί τον καταγγέλλοντα. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα ούτε όταν ερμήνευσε τις κοινοτικές διατάξεις κατά τις οποίες ο Διαμεσολαβητής αναζητεί στο μέτρο του δυνατού συναινετική λύση ούτε όταν έκρινε, στη σκέψη 85 της αποφάσεώς του, ότι ο Διαμεσολαβητής δύναται, χωρίς να υποπέσει σε υπηρεσιακό πταίσμα, να συναγάγει στην απόφαση που περατώνει μια συγκεκριμένη έρευνα ότι δεν μπορεί να φέρει αποτέλεσμα η αναζήτηση συναινετικής λύσεως που να ικανοποιεί τον καταγγέλλοντα.

83 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως που προβάλλει ο F. Lamberts πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

84 Με τον δεύτερο λόγο του αναιρέσεως, ο F. Lamberts προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε δύο σημαντικά σφάλματα εκτιμήσεως.

85 Πρώτον, προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως όταν εξέθεσε, στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι «τόσο από τη γνώμη της Επιτροπής επί της καταγγελίας του ενάγοντος, όσο και από το έγγραφο της 15ης Δεκεμβρίου 1999 του αρμόδιου μέλους της Επιτροπής για τις υποθέσεις του προσωπικού προκύπτει ότι η Επιτροπή αρνούνταν να επιτρέψει στον ενάγοντα να λάβει για δεύτερη φορά μέρος στην προφορική δοκιμασία ή να αναζητήσει κάθε άλλη εναλλακτική λύση», ενώ ο F. Lamberts ουδέποτε ζήτησε να λάβει για δεύτερη φορά μέρος στην προφορική δοκιμασία.

86 Εν προκειμένω, πρέπει, αφενός, να επισημανθεί ότι το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, στη σκέψη 81 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι υπάρχουν καταστάσεις όπου δεν είναι δυνατή η αναζήτηση από τον Διαμεσολαβητή συναινετικής λύσεως και εκτίμησε, στη σκέψη 82, ότι τούτο συμβαίνει εν προκειμένω, καθόσον η Επιτροπή αρνείτο να επιτρέψει στον F. Lamberts να λάβει για δεύτερη φορά μέρος στην προφορική δοκιμασία ή να αναζητήσει οποιαδήποτε άλλη εναλλακτική λύση.

87 Αφετέρου, το επιχείρημα του F. Lamberts το οποίο επικρίνει τη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως δεν έχει σκοπό να δείξει κατά ποιον τρόπο το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα όταν εξακρίβωσε αν εν προκειμένω ήταν δυνατή συναινετική λύση.

88 Κατά συνέπεια, το πρώτο επιχείρημα του F. Lamberts πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο για τους λόγους που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 76 της παρούσας αποφάσεως.

89 Δεύτερον, ο F. Lamberts ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο, στηριζόμενο σε προδήλως εσφαλμένη αιτιολογία, υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως όταν, στη σκέψη 84 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, εξέθεσε ότι «μόνο στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου ο ενάγων υπέδειξε, υπό μορφή παραδειγμάτων, διάφορες εναλλακτικές λύσεις οι οποίες, κατά την άποψή του, έπρεπε και ήταν δυνατό να ληφθούν υπόψη», ενώ από τα έγγραφα του φακέλου και ιδίως από το παράρτημα 26, όπου ο F. Lamberts αναφέρεται σε μια θέση «ειδικού συμβούλου», προκύπτει σαφώς τόσο ότι ο F. Lamberts υπέδειξε τέτοιες λύσεις κατά την εξέταση της καταγγελίας και πριν ο Διαμεσολαβητής λάβει την απόφασή του όσο και ότι ο Διαμεσολαβητής ουδέποτε έλαβε υπόψη τις υποδείξεις αυτές.

90 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κατά το μέρος που παραπέμπει στο σύνολο των εγγράφων ενός φακέλου, η επίκριση αυτή σχετικά με τη σκέψη 84 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως πρέπει να θεωρηθεί επίκριση της εκτιμήσεως των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία δέχθηκε το Πρωτοδικείο, εκτιμήσεως η οποία δεν υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, καθόσον ο έλεγχος αυτός περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, σύμφωνα με τα άρθρα 225 ΕΚ και 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

91 Αν υποτεθεί ότι η επίκληση του παραρτήματος 26 του φακέλου τον οποίο ο F. Lamberts κατέθεσε ενώπιον του Πρωτοδικείου δύναται να θεωρηθεί ισχυρισμός περί διαστρεβλώσεως του εγγράφου αυτού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το παράρτημα αυτό αποτελείται από την αλληλογραφία του F. Lamberts με τη Γραμματεία του Διαμεσολαβητή, και ειδικότερα από μια επιστολή της 12ης Μαρτίου 1999 στην οποία γίνεται λόγος για θέση «ειδικού συμβούλου». Με την επιστολή αυτή, ο F. Lamberts υπαινίσσεται μια πρακτική εντάξεως χωρίς προηγούμενο διαγωνισμό, πρακτική η οποία είναι αντίθετη προς τους κανόνες προσβάσεως στην κοινοτική δημοσιοϋπαλληλία όπως αυτοί περιέχονται στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η οποία εφαρμόστηκε για την ένταξη του προσωπικού της Γραμματείας του Σένγκεν στη Γενική Γραμματεία του

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, και ζητεί από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή της Επιτροπής να επιδείξει ελαστικότητα απέναντί του.

92 Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων εγγράφων, δεν προκύπτει ότι πριν από τη δίκη ενώπιον του Πρωτοδικείου ο F. Lamberts πρότεινε λύσεις που έπρεπε να προτιμηθούν μιας νέας προσκλήσεως να λάβει μέρος στην προφορική δοκιμασία. Εξάλλου, ορθώς το Πρωτοδικείο δεν θεώρησε ότι η πρόταση να επιδειχθεί ελαστικότητα έναντι του F. Lamberts αποτελεί εναλλακτική λύση που μπορούσε να ληφθεί υπόψη.

93 Κατά συνέπεια, χωρίς να διαστρεβλώσει τα αποδεικτικά στοιχεία που του υποβλήθηκαν το Πρωτοδικείο εκτίμησε, στη σκέψη 84 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι ο F. Lamberts δεν πρότεινε εναλλακτικές λύσεις πριν από την άσκηση της αγωγής του, οπότε ο Διαμεσολαβητής δεν μπορούσε να λάβει συγκεκριμένα θέση επί τέτοιων προτάσεων πριν από την άσκηση της πιο πάνω αγωγής.

94 Κατόπιν των ανωτέρω, η ανταίτηση αναιρέσεως είναι απορριπτέα στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

95 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό

αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 3, του ιδίου Κανονισμού, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα δικαστικά έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα, σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι. Δεδομένου ότι οι διάδικοι ηττήθηκαν εν μέρει, πρέπει να φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Εξάλλου, κατά το άρθρο 69, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Κοινοβούλιο που παρενέβη στη δίκη θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ολομέλεια)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως και την ανταίτηση αναιρέσεως.**

2) **Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.**

Σκουρής Jann Timmermans

Gulmann Cunha Rodrigues Rosas

Puissochet Schintgen Macken

Colneric von Bahr

Δημοσιεύθηκε στο Λουξεμβούργο σε δημόσια συνεδρίαση στις 23 Μαρτίου 2004.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

Β. Σκουρής